

Magyarországi cincér tápnövények (Coleoptera, Cerambycidae)

KOVÁCS TIBOR – HEGYESSY GÁBOR

ABSTRACT: [Foodplants of Hungarian longhorn beetles (Coleoptera, Cerambycidae).] The authors summarize foodplant data published in earlier literature (135 species of longhorn beetles from 97 species of foodplants) together with their own unpublished data (116 species of longhorn beetles from 69 species of foodplants). These combined sources cover 150 species of longhorn beetles from 116 species of foodplants.

A publikációban a szerzők összegzik az eddig irodalomban megjelent adat szintű – az illető cincérfajnál a tápnövény megadásán kívül legalább a lelőhelyet (legtágabb: hegység) is tartalmazó – tápnövény közléseket.

Ezen felül közreadják saját publikálatlan tápnövény adataikat 1995-tel bezárólag. Helyhiány miatt ezek teljes formában egy későbbi publikációban jelennek meg: **A "Magyarországi cincér tápnövények" publikálatlan adatai** címmel.

Sajnos az irodalom alkalmanként pongyolán fogalmaz, nem dönthető el hogy valóban bizonyítottan tápnövény-e az adott növény; nem külföldi irodalomból – esetleg már többszörösen – átvett közlésről van-e szó; honnan sikerült a tápnövényt kimutatni ... stb.

Az adatok értékét információtartalmuk határozza meg, ezért fontos a pontos lelőhely, gyűjtési idő, gyűjtő, a tápnövény latin neve (ha lehet faji szinten), a cincér fejlődési helye (ág, törzs, tükörfolt, gyökér, talaj stb.), annak jellemzése (átmérő, élő-e vagy holt, nedves, díszbogár által gyűrűzött stb.). Érdemes feljegyezni (eltenni) a fejlődésükhöz a fajjal azonos környezeti feltételeket igénylő egyéb cincéreket és más rovarokat, illetve parazitákat is.

A szerzők tápnövénynek azt a növényt tekintik mellyel az illető cincérfaj lárvális fejlődése során táplálkozik – tehát az imágó által fogyasztott növényt nem.

A tápnövény bizonyításának biztos módjai: kinevelés; tápnövényből lárva, báb, imágó, és elpusztult állat – illetve röpnyílásában tartózkodó cincér gyűjtése. Bizonyos fajoknál a rágás-kép is bizonyító erejű lehet.

A munka eredményeként az eddig irodalomban megjelent (135 cincérfaj 97 növény) és a szerzők nem közölt (116 cincérfaj 69 növény) tápnövény adatait összegezve a cikk 150 cincérfaj 116 tápnövényét publikálja.

A tápnövények latin neve után az irodalmi hivatkozás száma, illetve a következő rövidítések szerepelnek: HG*=Hegyessy Gábor publikálatlan adata, KT*=Kovács Tibor publikálatlan adata; #=az adott cikk publikálatlan közlésre hivatkozik.

A CINCÉRFAJOK FELSOROLÁSA TÁPNÖVÉNYEIKKEL

Megopsis scabricornis (SCOPOLI, 1763)

Platanus hybrida: 24 – *Cydonia oblonga*: KT* – *Robinia pseudo-acacia*: 9, KT* – *Ailanthus altissima*: 24 – *Acer negundo*: KT* – *Acer campestre*: 28, KT* – *Aesculus hippocastanum*: 22, 24 – *Tilia platyphyllos*: 22 – *Tilia*: 24, 28 – *Fraxinus excelsior*: 22 – *Celtis occidentalis*: 25, 28 – *Corylus colurna*: KT* – *Carpinus betulus*: 22, 24, 28, KT* – *Fagus sylvatica*: KT* – *Quercus cerris*: 22 – *Quercus robur*: 12, 13, 28 – *Juglans regia*: 12, 13, KT* – *Salix alba*: 10, 12, 13, 25 – *Salix*: 24, KT* – *Populus x canescens*: KT* – *Populus nigra*: KT* – *Populus*: 11, 13, 32, KT*.

***Prionus coriarius* (LINNAEUS, 1758)**

Picea abies: 25, KT* – *Crataegus*: 25 – *Acer*: 32 – *Sambucus nigra*: KT* – *Tilia*: 32 – *Alnus glutinosa*: KT* – *Fagus sylvatica*: 32 – *Quercus cerris*: 22 – *Quercus petraea*: KT* – *Quercus*: 32, KT*.

***Ergates faber* (LINNAEUS, 1767)**

Picea abies: 15 – *Pinus sylvestris*: 30, 32, HG*, KT*.

***Spondylis buprestoides* (LINNAEUS, 1758)**

Pinus sylvestris: 22, 24, 25, HG* – *Pinus nigra*: 22 – *Pinus*: HG*.

***Arhopalus rusticus* (LINNAEUS, 1758)**

Pinus sylvestris: 15, 22, 24, 25, 28, HG* – *Pinus nigra*: 25, HG*.

***Asemum striatum* (LINNAEUS, 1758)**

Pinus sylvestris: 22, 24, 25, 28, 32, HG*, KT* – *Pinus nigra*: 25.

***Tetropium castaneum* (LINNAEUS, 1758)**

Picea abies: 14, 25, 28, HG* – *Larix decidua*: 14.

***Tetropium gabrieli* WEISE, 1905**

Larix decidua: 15, 32, HG*, KT*.

***Tetropium fuscum* (FABRICIUS, 1787)**

Picea abies: 14, 24, 32.

***Rhagium bifasciatum* FABRICIUS, 1775**

Picea abies: 18, HG*, KT* – *Pinus sylvestris*: 18, KT* – *Betula pendula*: KT* – *Carpinus betulus*: KT* – *Alnus glutinosa*: HG*, KT* – *Fagus sylvatica*: KT*.

***Rhagium inquisitor* (LINNAEUS, 1758)**

Picea abies: 14, 18, 25, HG*, KT* – *Larix decidua*: KT* – *Pinus sylvestris*: 14, 22, 24, 25, 28, HG*, KT* – *Pinus nigra*: 25, HG*, KT*.

***Rhagium mordax* (DE GEER, 1775)**

Picea abies: HG*, KT* – *Cerasus avium*: KT* – *Tilia*: KT* – *Betula pendula*: HG*, KT* – *Carpinus betulus*: HG* – *Alnus glutinosa*: HG*, KT* – *Fagus sylvatica*: HG*, KT* – *Castanea sativa*: HG* – *Quercus robur*: HG* – *Quercus*: KT*.

***Rhagium sycophanta* (SCHRANK, 1781)**

Quercus cerris: 22, 25 – *Quercus*: KT*.

***Rhamnusium bicolor* (SCHRANK, 1781)**

Robinia pseudo-acacia: 14 – *Acer platanoides*: 22 – *Aesculus hippocastanum*: 24, HG*, KT* – *Ulmus*: HG* – *Populus nigra*: HG*.

***Stenocorus meridianus* (LINNAEUS, 1758)**

Salix caprea: 43.

***Cortodera holosericea* (FABRICIUS, 1801)**

Centaurea triumfettii: KT*.

***Grammoptera variegata* (GERMAR, 1824)**

Quercus robur: 13, KT* – *Quercus pubescens*: 22, KT*.

***Grammoptera ustulata* (SCHALLER, 1783)**

Castanea sativa: HG*, KT* – *Quercus cerris*: 32 – *Quercus robur*: 13 – *Quercus pubescens*: 22 – *Quercus*: 23.

***Grammoptera ruficornis* (FABRICIUS, 1781)**

Padus avium: 25 – *Robinia pseudo-acacia*: 22, 25, 28 – *Acer campestre*: HG* – *Euonymus verrucosus*: KT* – *Euonymus europaeus*: 24, 25 – *Frangula alnus*: 24, KT* – *Hedera helix*: 24 – *Tilia*: HG* – *Ulmus*: HG* – *Quercus robur*: 13 – *Quercus petraea*: HG*.

***Alosterna tabacicolor* (DE GEER, 1775)**

Corylus avellana: HG*.

***Anoplodera rufipes* (SCHALLER, 1783)**

Quercus cerris: KT*.

***Pseudovadonia livida* (FABRICIUS, 1776)**

Salix alba: 10.

***Stictoleptura scutellata* (FABRICIUS, 1781)**

Carpinus betulus: 25, KT* – *Fagus sylvatica*: HG*, KT* – *Quercus cerris*: 25, KT*.

***Corymbia rubra* (LINNAEUS, 1758)**

Picea abies: KT* – *Larix decidua*: KT* – *Pinus sylvestris*: 24, HG* – *Betula pendula*: HG* – *Quercus*: 41.

***Anastrangalia sanguinolenta* (LINNAEUS, 1761)**

Picea abies: 32 – *Pinus sylvestris*: 32.

***Pachytodes cerambyciformis* (SCHRANK, 1781)**

Carpinus betulus: KT*.

***Pedostrangalia revestita* (LINNAEUS, 1767)**

Acer platanoides: 25 – *Betula pendula*: 25.

***Leptura aurulenta* FABRICIUS, 1792**

Acer campestre: KT* – *Carpinus betulus*: 22, KT* – *Fagus sylvatica*: 25, HG*, KT* – *Quercus petraea*: KT* – *Quercus*: HG*.

***Leptura quadrifasciata* LINNAEUS, 1758**

Pinus strobus: HG* – *Betula pendula*: KT* – *Alnus glutinosa*: HG* – *Alnus*: 24, 32 – *Quercus robur*: 13 – *Salix alba*: 10, 13, 25 – *Salix*: 22 – *Populus nigra*: HG*.

***Leptura maculata* PODA 1761**

Picea abies: KT* – *Acer*: 32 – *Carpinus betulus*: HG* – *Quercus*: KT*.

***Stenurella melanura* (LINNAEUS, 1758)**

Picea abies: KT* – *Pinus*: HG*.

***Stenurella bifasciata* (MÜLLER, 1776)**

Quercus robur: 13 – *Salix alba*: 13.

***Strangalina attenuata* (LINNAEUS, 1758)**

Betula pendula: HG*.

***Necydalis major* LINNAEUS, 1758**

Fagus sylvatica: 26.

***Saphanus piceus* (LAICHARTING, 1784)**

Corylus avellana: 33, KT* – *Carpinus betulus*: HG* – *Alnus glutinosa*: HG*, KT* – *Quercus*: 23.

***Hesperophanes pallidus* (OLIVIER, 1790)**

Quercus cerris: 25 – *Quercus robur*: 13, 28 – *Quercus petraea*: HG* – *Quercus pubescens*: 22, 25 – *Quercus*: 32, HG*.

***Cerambyx cerdo* LINNAEUS, 1758**

Castanea sativa: 32 – *Quercus cerris*: 22, KT* – *Quercus robur*: 14, 22, 24, 25, 28 – *Quercus pubescens*: 22, 25 – *Quercus*: 15, KT*.

***Cerambyx miles* BONELLI, 1823**

Vitis vinifera: #4, #34.

***Cerambyx scopoli* FÜSSLIN, 1775**

Malus domestica: 25 – *Cerasus avium*: 13, 22, HG* – *Armeniaca vulgaris*: 5 – *Persica vulgaris*: KT* – *Prunus domestica*: 25 – *Robinia pseudo-acacia*: 9 – *Acer platanoides*: 28 – *Acer campestre*: 28, HG* – *Ulmus*: 28 – *Corylus avellana*: KT* – *Carpinus betulus*: 22, 25, KT* – *Alnus glutinosa*: KT* – *Fagus sylvatica*: 22, 25 – *Castanea sativa*: KT* – *Quercus cerris*: KT* – *Quercus robur*: 12, 13 – *Quercus*: KT* – *Juglans regia*: 13, 25 – *Salix caprea*: 25 – *Salix*: KT* – *Populus tremula*: HG*.

***Gracilia minuta* (FABRICIUS, 1781)**

Salix alba: 13 – *Salix*: 15.

***Axinopalpis gracilis* (KRYNICKI, 1832)**

Cydonia oblonga: KT* – *Rosa*: 32 – *Amygdalus communis*: 32, HG*, KT* – *Prunus domestica*: 12, 13, 32 – *Quercus pubescens*: 22, 32 – *Quercus*: HG*.

***Obrium bicolor* KRAATZ, 1862**

Euonymus europaeus: 24, 32, 35.

***Obrium cantharinum* (LINNAEUS, 1767)**

Salix alba: 10, 13 – *Populus tremula*: 22, 25, HG*, KT* – *Populus*: 13, 24.

***Obrium brunneum* (FABRICIUS, 1792)**

Picea abies: 19, 24, 25, HG*, KT* – *Larix decidua*: KT*.

***Nathrius brevipennis* (MULSANT, 1839)**

Salix alba: 13 – *Salix*: 15, 22, 23, 24, 43, HG*.

***Stenopterus rufus* (LINNAEUS, 1767)**

Malus domestica: HG* – *Rosa*: 22 – *Ulmus minor*: KT* – *Alnus glutinosa*: KT*.

***Stenopterus flavicornis* KÜSTER, 1846**

Salix alba: 10.

***Molorchus minor* (LINNAEUS, 1758)**

Abies: HG* – *Picea abies*: 15, 22, 24, 25, 28, HG*, KT* – *Larix decidua*: KT* – *Pinus sylvestris*: 22, 24, 25, 28, HG* – *Pinus nigra*: 25.

***Glaphyra kiesenwetteri* (MULSANT et REY, 1861)**

Rosa: 32, KT* – *Amygdalis communis*: 32, HG*, KT* – *Prunus domestica*: 12, 13 – *Salix*: KT*.

***Glaphyra salicicola* (STILLER, 1934)**

Salix alba: 10, 11, 13.

***Glaphyra umbellatarum* (SCHREBER, 1759)**

Malus sylvestris: 22, 25 – *Malus domestica*: 12, 13, 24, 25, KT* – *Crataegus*: 28 – *Rosa canina*: HG* – *Rosa*: 25 – *Prunus domestica*: 12, 13 – *Euonymus europaeus*: HG* – *Frangula alnus*: KT* – *Vitis vinifera*: 12, 13 – *Cornus mas*: 24 – *Cornus sanguinea*: 32, HG* – *Tilia*: 28 – *Maclura pomifera*: 22 – *Castanea sativa*: HG*.

***Callimellum angulatum* (SCHRANK, 1789)**

Crataegus: 25, 32 – *Fagus sylvatica*: 25 – *Quercus cerris*: 22, 25 – *Quercus pubescens*: 22, 25, 32 – *Quercus*: 32, HG*.

***Aromia moschata* (LINNAEUS, 1758)**

Salix alba: 13, 15 – *Salix caprea*: 32, HG* – *Salix*: 24.

***Rosalia alpina* (LINNAEUS, 1758)**

Acer campestre: 32 – *Tilia*: 32 – *Carpinus betulus*: 32 – *Fagus sylvatica*: 32, HG*, KT*.

***Anisarthron barbipes* (SCHRANK, 1781)**

Acer platanoides: 22, 28 – *Acer*: 32 – *Aesculus hippocastanum*: 22, 24, HG*, KT* – *Ulmus*: 32 – *Celtis occidentalis*: 28.

***Hylotrupes bajulus* (LINNAEUS, 1758)**

Picea abies: KT* – *Pinus sylvestris*: 14, 16.

***Ropalopus insubricus* (GERMAR, 1824)**

Acer pseudoplatanus: 15 – *Acer campestre*: 32, KT*.

***Ropalopus femoratus* (LINNAEUS, 1758)**

Malus: 32 – *Castanea sativa*: HG*, KT*.

***Ropalopus clavipes* (FABRICIUS, 1775)**

Cerasus avium: 12, 13 – *Prunus domestica*: 12, 13 – *Corylus avellana*: 13 – *Carpinus betulus*: 32 – *Salix alba*: 10, 12, 13, KT*.

***Ropalopus macropus* (GERMAR, 1824)**

Picea abies: HG* – *Cydonia oblonga*: 22 – *Malus sylvestris*: 25, 32 – *Malus domestica*: 22, 25, HG* – *Crataegus*: 28 – *Rosa*: 22, 24, 25, 32 – *Padus avium*: 25 – *Amygdalis communis*: 32, KT* – *Armeniaca vulgaris*: 25 – *Prunus domestica*: 12, 13 – *Ribes uva-crispa*: 28 – *Acer platanoides*: 25 – *Euonymus europaeus*: 25 – *Vitis vinifera*: 24, 25 – *Cornus sanguinea*: HG* – *Viburnum*: 24 – *Maclura pomifera*: 22 – *Ulmus*: HG* – *Corylus avellana*: 22 – *Carpinus betulus*: 32 – *Quercus robur*: 12, 13 – *Quercus pubescens*: 22 – *Juglans regia*: 12, 13, 25 – *Salix alba*: 10, 12, 13 – *Salix caprea*: 25 – *Salix*: HG*, KT* – *Populus*: 13.

***Leioderus kollari* (REDTENBACHER, 1849)**

Acer platanoides: 25 – *Acer campestre*: 22, 24, 28, 32, HG*, KT*.

***Semanotus undatus* (LINNAEUS, 1758)**

Picea abies: 19, 27.

***Semanotus ruscicus* (FABRICIUS, 1776)**

Juniperus communis: 22, 23, 25, 32, HG*, KT* – *Juniperus scopulorum*: 25.

***Callidostola aenea* (DE GEER, 1775)**

Picea abies: HG*, KT* – *Pinus sylvestris*: HG*, KT*.

***Callidium violaceum* (LINNAEUS, 1758)**

Picea abies: 14, 25, HG*, KT*.

Pyrrhodium sanguineum (LINNAEUS, 1758)

Pyrus communis: 22 – *Quercus cerris*: 14, 15, 22, 25 – *Quercus robur*: 13, 23 – *Quercus petraea*: HG*, KT* – *Quercus*: KT*.

Phymatodes testaceus (LINNAEUS, 1758)

Pyrus pyraster: 28 – *Cerasus avium*: KT* – *Prunus domestica*: 23 – *Robinia pseudo-acacia*: 9 – *Carpinus betulus*: 14 – *Quercus cerris*: 22, 25 – *Quercus robur*: 13 – *Quercus petraea*: HG*, KT* – *Quercus*: 32, HG* – *Salix alba*: 10, 13 – *Populus*: 13.

Phymatodellus rufipes (FABRICIUS, 1776)

Amygdalis communis: 32, HG*, KT* – *Cornus sanguinea*: 22 – *Ulmus*: 32.

Phymatoderus glabratus (CHARPENTIER, 1825)

Juniperus communis: 22, 23, 25, 32, HG*, KT*.

Phymatoderus pusillus (FABRICIUS, 1787)

Quercus robur: 28 – *Quercus petraea*: HG* – *Quercus pubescens*: 22, 32 – *Quercus*: 32.

Phymatoderus puncticollis (MULSANT, 1862)

Quercus pubescens: 32 – *Salix alba*: 10, 13.

Paraphymatodes fasciatus (VILLERS, 1789)

Vitis vinifera: 12, 13, 23, 24, 25, 29, 32, 34, #34, 38, 39, HG*, KT* – *Quercus robur*: 12, 13 – *Salix alba*: 10, 13.

Poecilium alni (LINNAEUS, 1767)

Castanea sativa: HG* – *Quercus robur*: 13, 24, 28 – *Quercus petraea*: HG* – *Quercus pubescens*: 22, 25.

Lioderina linearis (HAMPE, 1870)

Amygdalis communis: 32, HG*, KT*.

Rusticoclytus rusticus (LINNAEUS, 1758)

Quercus: 15 – *Salix alba*: 10, 28 – *Populus alba*: 17, 28 – *Populus nigra*: 17, HG* – *Populus nigra pyramidalis*: 32 – *Populus tremula*: 17, 22, 25 – *Populus*: 13, 22, 24, HG*.

Rusticoclytus pantherinus (SAVENIUS, 1825)

Salix caprea: 31, 32, KT*.

Xylotrechus arvicola (OLIVIER, 1795)

Prunus cerasifera: KT* – *Carpinus betulus*: 32 – *Quercus robur*: 15.

Xylotrechus antilope (SCHÖNHERR, 1817)

Quercus cerris: 22, 25, KT* – *Quercus robur*: 13 – *Quercus petraea*: HG* – *Quercus*: KT*.

Clytus tropicus (PANZER, 1794)

Quercus robur: 28 – *Quercus pubescens*: 22, 32 – *Quercus*: 32.

Clytus rhamni GERMAR, 1817

Ulmus minor: 22 – *Ulmus*: HG*.

Clytus lama MULSANT, 1847

Picea abies: KT* – *Larix decidua*: KT*.

Clytus arietis (LINNAEUS, 1758)

Rosa: 22 – *Prunus domestica*: 13 – *Robinia pseudo-acacia*: 9, KT* – *Euonymus europaeus*: 24, 25 – *Frangula alnus*: 24 – *Vitis vinifera*: 24 – *Corylus avellana*: 12, 13, KT* – *Alnus*

glutinosa: HG* – *Castanea sativa*: HG* – *Quercus robur*: 12, 13 – *Quercus pubescens*: 22 – *Juglans regia*: 13, HG* – *Salix alba*: 10, 12, 13 – *Salix caprea*: 25, HG* – *Salix*: HG*.

Plagionotus detritus (LINNAEUS, 1758)

Quercus cerris: 22, 25 – *Quercus robur*: 13, 24, 28 – *Quercus petraea*: HG* – *Quercus*: 15, 24.

Plagionotus arcuatus (LINNAEUS, 1758)

Robinia pseudo-acacia: 9 – *Quercus cerris*: 14, 25 – *Quercus robur*: 13, 14 – *Quercus petraea*: 15, HG*, KT* – *Quercus pubescens*: 22 – *Quercus*: KT*.

Plagionotus floralis (PALLAS, 1773)

Medicago sativa: 1, 6.

Neoclytus acuminatus (FABRICIUS, 1775)

Malus domestica: 12, 13 – *Cerasus avium*: 12, 13 – *Prunus domestica*: 13 – *Vitis vinifera*: 13 – *Morus alba*: 12, 13 – *Juglans regia*: 13 – *Salix alba*: 12.

Chlorophorus varius (MÜLLER, 1766)

Rosa: 22 – *Cerasus avium*: 12, 13 – *Robinia pseudo-acacia*: 9, KT* – *Acer platanoides*: 22 – *Acer campestre*: 22 – *Morus alba*: 12, 13 – *Corylus avellana*: HG* – *Quercus robur*: 13 – *Salix alba*: 10, 12, 13 – *Populus*: 13.

Chlorophorus sartor (MÜLLER, 1766)

Corylus avellana: HG* – *Quercus robur*: 13 – *Salix alba*: 10, 13 – *Salix*: HG*.

Chlorophorus figuratus (SCOPOLI, 1763)

Rosa: 22 – *Prunus spinosa*: HG* – *Prunus domestica*: 22 – *Euonymus europaeus*: 22 – *Quercus robur*: 28 – *Quercus petraea*: HG* – *Quercus pubescens*: 22 – *Quercus*: 32.

Isotomus speciosus (SCHNEIDER, 1787)

Cydonia oblonga: KT* – *Malus sylvestris*: 22 – *Cerasus avium*: KT* – *Cerasus vulgaris*: 22 – *Corylus avellana*: 22 – *Carpinus betulus*: 24 – *Alnus*: 32 – *Quercus cerris*: KT* – *Quercus pubescens*: 22, 25.

Anaglyptus mysticus (LINNAEUS, 1758)

Malus domestica: KT* – *Padus avium*: 22 – *Prunus spinosa*: 32 – *Robinia pseudo-acacia*: 25 – *Acer campestre*: 24 – *Sambucus nigra*: 22 – *Ulmus minor*: 24 – *Corylus avellana*: 22, 24, KT* – *Fagus sylvatica*: HG* – *Salix caprea*: KT*.

Purpuricenus kaehleri (LINNAEUS, 1758)

Castanea sativa: HG* – *Quercus pubescens*: 22, HG*.

Monochamus sutor (LINNAEUS, 1758)

Picea abies: HG*.

Monochamus saltuarius GEBLER, 1829

Picea abies: 27.

Monochamus galloprovincialis pistor (GERMAR, 1818)

Pinus sylvestris: 22, 24, 25, 32, HG*, KT* – *Pinus nigra*: 25.

Lamia textor (LINNAEUS, 1758)

Salix alba: 15, 25.

Morimus funereus MULSANT, 1863

Tilia: 32 – *Quercus*: KT* – *Populus tremula*: 32.

***Dorcadion scopolii* (HERBST, 1784)**

Zea majs: 2.

***Acanthoderes clavipes* (SCHRANK, 1781)**

Cerasus avium: 12, 13 – *Tilia*: 32 – *Betula pendula*: 32 – *Fagus sylvatica*: 32 – *Juglans regia*: 13 – *Populus*: 13.

***Acanthocinus griseus* (FABRICIUS, 1792)**

Picea abies: 32, KT* – *Pinus sylvestris*: 24, 32, HG* – *Pinus nigra*: 25, 32.

***Acanthocinus aedilis* (LINNAEUS, 1758)**

Pinus sylvestris: 14, 22, 24, 28, 32, KT*.

***Leiopus nebulosus* (LINNAEUS, 1758)**

Cydonia oblonga: 22 – *Malus domestica*: 12, 13, 25 – *Padus avium*: 25 – *Cerasus avium*: 12, 13, 28 – *Armeniaca vulgaris*: 25 – *Prunus domestica*: 12, 13 – *Acer platanoides*: 25 – *Tilia*: HG* – *Morus alba*: 12, 13 – *Corylus avellana*: 13, 24 – *Carpinus betulus*: 14, 22, 24, 25, 32, KT* – *Castanea sativa*: HG* – *Quercus cerris*: 24 – *Quercus robur*: 12, 13, 28 – *Quercus petraea*: HG* – *Quercus*: 23 – *Juglans regia*: 13, 25, HG*, KT* – *Salix alba*: 10, 12, 13 – *Salix caprea*: KT* – *Populus*: 13.

***Leiopus punctulatus* (PAYKULL, 1800)**

Populus tremula: 25, 27.

***Exocentrus adpersus* MULSANT, 1846**

Morus alba: 12 – *Corylus avellana*: 13 – *Betula*: 15 – *Carpinus betulus*: 32 – *Castanea sativa*: HG* – *Quercus cerris*: 22, 32 – *Quercus robur*: 12, 13, 24, 28 – *Quercus petraea*: HG* – *Quercus pubescens*: 22, 25.

***Exocentrus lusitanus* (LINNAEUS, 1767)**

Tilia platyphyllos: 22, 25 – *Tilia cordata*: 15, 22, 25, KT* – *Tilia*: 24, 28, 32, HG* – *Corylus avellana*: 13 – *Quercus robur*: 12 – *Juglans regia*: 12, 13.

***Exocentrus punctipennis* MULSANT et GUILLEBEAU, 1856**

Ulmus laevis: 25 – *Ulmus minor*: 22, 24, 25, 32, – *Ulmus*: 28, HG* – *Corylus avellana*: 12, 13 – *Quercus robur*: 12, 13 – *Juglans regia*: 12, 13 – *Salix alba*: 10, 12, 13 – *Salix*: HG*.

***Eupogonocherus hispidus* (LINNAEUS, 1758)**

Malus sylvestris: 22, 25 – *Malus domestica*: 25 – *Malus*: 32 – *Sorbus aucuparia*: 25 – *Euonymus verrucosus*: 32, KT* – *Euonymus europaeus*: 19, 22, 24, 28, 35, HG*, KT* – *Staphyllea pinnata*: KT* – *Frangula alnus*: 19, 24 – *Cornus sanguinea*: HG* – *Sambucus nigra*: 22 – *Viburnum opulus*: KT* – *Viscum album*: 24, KT* – *Alnus glutinosa*: HG* – *Quercus*: 32 – *Juglans regia*: HG*.

***Eupogonocherus hispidulus* (PILLER et MITTERPACHER, 1783)**

Picea abies: 15 – *Pinus sylvestris*: 15 – *Cydonia oblonga*: 25 – *Malus domestica*: 12, 13 – *Malus*: 32 – *Crataegus*: 22 – *Rosa*: 25 – *Prunus domestica*: 12, 13 – *Cornus sanguinea*: 22, HG*, KT* – *Euonymus europaeus*: HG* – *Morus alba*: 12, 13 – *Ulmus*: 32 – *Corylus avellana*: KT* – *Carpinus betulus*: 22, 25, 32, HG* – *Alnus glutinosa*: HG* – *Quercus robur*: 12 – *Quercus petraea*: HG* – *Juglans regia*: HG* – *Salix cinerea*: 24.

***Pogonocherus decoratus* FAIRMAIRE, 1855**

Pinus sylvestris: 15, 28 – *Pinus nigra*: 32, HG*, KT*.

Pogonocherus fasciculatus (DE GEER, 1775)

Picea abies: 28, KT* – *Pinus sylvestris*: 14, 25, HG* – *Pinus nigra*: 24.

Oplisia fennica (PAYKULL, 1800)

Tilia platyphyllos: 22 – *Tilia cordata*: 22, 25, KT* – *Tilia*: 32, HG* – *Fraxinus excelsior*: 22.

Stenidea genei (ARAGONA, 1830)

Quercus pubescens: 32.

Agapanthiola leucaspis (STEVENS, 1817)

Melilotus officinalis: 32, HG-KT* – *Ballota nigra*: 32, HG-KT*.

Agapanthia violacea (FABRICIUS, 1775)

Melilotus officinalis: 22, 25 – *Onobrychis viciifolia*: 22, 25 – *Carduus collinus*: 25.

Agapanthia intermedia GANGLBAUER, 1884

Knautia arvensis: 24 (az e cikkben között *Knautia arvensis*-ből keltetett példányok nem *Agapanthia violacea*-k hanem *A. intermedia*-k !), 25, KT*.

Agapanthia pannonica KRATOCHVIL, 1985

Melilotus officinalis: KT* – *Phlomis tuberosa*: KT* – *Carduus collinus*: 25, KT*.

Agapanthia kirbyi (GYLLENHAL, 1817)

Verbascum: HG*, KT*.

Agapanthia dahli (RICHTER, 1820)

Helianthus annuus: 20 – *Carduus nutans*: KT* – *Carduus acanthoides*: 20, 22, 25, KT* – *Onopordum acanthium*: 20 – *Carthamus tinctorius*: 20.

Agapanthia villosviridescens (DE GEER, 1775)

Carduus acanthoides: 22, HG* – *Cirsium vulgare*: 25 – *Urtica dioica*: 22, 32.

Agapanthia maculicornis (GYLLENHAL, 1817)

Campanula glomerata: HG*, KT*.

Calamobius filum (ROSSI, 1790)

Dactylis glomerata: 24 – *Arrhenatherum elatius*: 24 – *Calamagrostis epigeios*: 24, KT*.

Theophilea cylindricollis PIC, 1895

Agropyron repens: KT*.

Aphelocnemia nebulosa (FABRICIUS, 1781)

Ulmus minor: 25 – *Ulmus*: 28 – *Corylus avellana*: KT* – *Carpinus betulus*: 15 – *Fagus sylvatica*: HG* – *Quercus cerris*: 15, 24, KT* – *Quercus robur*: 13, 24, 28 – *Quercus petraea*: HG* – *Quercus pubescens*: 22 – *Quercus*: 15, 32, KT* – *Juglans regia*: 13, 25 – *Salix alba*: 10.

Mesosa curculionoides (LINNAEUS, 1761)

Acer campestre: 24 – *Euonymus europaeus*: 24 – *Hedera helix*: 24 – *Tilia platyphyllos*: 25 – *Tilia*: 32, 24, HG* – *Morus alba*: 12, 13 – *Ulmus*: 15, 32 – *Carpinus betulus*: 24 – *Quercus cerris*: KT* – *Quercus robur*: 12, 13 – *Quercus*: 15 – *Juglans regia*: 12, 13 – *Salix alba*: 32 – *Salix caprea*: 32.

Anaesthetis testacea (FABRICIUS, 1781)

Prunus domestica: 12, 13 – *Castanea sativa*: HG*, KT* – *Quercus robur*: 12, 13, 28 – *Quercus petraea*: HG* – *Quercus pubescens*: 22, 25, 32, – *Juglans regia*: 12, 13, 25, 32, KT* – *Salix alba*: 10, 12, 13 – *Salix*: HG* – *Populus*: 13.

Anaerea carcharias (LINNAEUS, 1758)

Populus nigra: 14, HG* – Populus x canadensis: 14 – Populus tremula: 25, KT* – Populus: 13, 24.

Compsidia populnea (LINNAEUS, 1758)

Salix caprea: 14, HG*, KT* – Populus alba: HG* – Populus nigra: 14 – Populus tremula: 14, 15, 22, 25, KT* – Populus: 13, 24, 42.

Saperda scalaris (LINNAEUS, 1758)

Malus domestica: 22, 25, KT* – Padus avium: 24 – Cerasus avium: 12, 13, HG* – Cerasus: 32 – Acer platanoides: 25 – Alnus glutinosa: 24, HG*, KT* – Alnus: 24, 32 – Ulmus: 32 – Quercus robur: HG* – Quercus petraea: HG* – Juglans regia: 32 – Salix caprea: 32, HG* – Populus nigra: 17.

Saperda perforata (PALLAS, 1773)

Populus alba: HG* – Populus nigra: HG* – Populus tremula: 22, 25, 28, 32, HG* – Populus: 13, 24.

Saperda octopunctata (SCOPOLI, 1772)

Tilia: 32.

Saperda punctata (LINNAEUS, 1767)

Ulmus minor: 22, 25 – Ulmus: 15, 24, 28, 32.

Menesia bipunctata (ZOUBKOFF, 1829)

Frangula alnus: 24, KT*.

Cardoria scutellata (FABRICIUS, 1792)

Falcaria vulgaris: 21.

Musaria argus (FRÖLICH, 1793)

Seseli annuum: 32 – Seseli varium: 32 – Seseli: KT*.

Musaria affinis (HARRER, 1784)

Pastinaca sativa pratensis: HG* – Daucus carota sativus: 40, HG*.

Phytoecia icterica (SCHALLER, 1783)

Conium maculatum: 25 – Petroselinum crispum: KT* – Pastinaca sativa pratensis: HG*, KT* – Daucus carota sativus: 44.

Phytoecia cylindrica (LINNAEUS, 1758)

Torilis japonica: 25.

Phytoecia coerulea (SCOPOLI, 1772)

Linum usitatissimum: 7, 8 – Linum hirsutum: 8.

Phytoecia pustulata (SCHRANK, 1776)

Chrysanthemum: 36, 37.

Opsilia coerulescens (SCOPOLI, 1763)

Cerithe minor: 22 – Echium italicum: 25 – Echium vulgare: 22, 25 – Echium: 32 – Inula conyza: 25.

Opsilia uncinata (REDTENBACHER, 1842)

Cerithe minor: 22.

Stenostola ferrea (SCHRANK, 1776)

Tilia cordata: 15 – Tilia: 23, 32, HG*.

Stenostola dubia (LAICHARTING, 1784)

Acer campestre: HG* – Tilia platyphyllos: 22 – Tilia cordata: 22, 25 – Tilia: 24, 32, HG*, KT* – Ulmus minor: 25 – Corylus avellana: KT*.

Oberea oculata (LINNAEUS, 1758)

Salix alba: 13 – Salix caprea: 22, 25, 32, HG*, KT* – Salix: KT*.

Oberea pupillata (GYLLENHAL, 1817)

Lonicera: 28, #34.

Oberea linearis (LINNAEUS, 1761)

Corylus maxima: 4 – Corylus avellana: 3, 22, 24, 25 – Carpinus betulus: 22.

Oberea euphorbiae (GERMAR, 1813)

Euphorbia palustris: 23, HG* – Euphorbia: KT*.

Oberea erythrocephala (SCHRANK, 1776)

Euphorbia cyparissias: 25, KT*.

Tetrops praeusta (LINNAEUS, 1758)

Cotoneaster matrensis: KT* – Malus sylvestris: 22, 25 – Malus domestica: 12, 13, 24, 25 – Crataegus: 22, 28 – Padus avium: 24 – Amygdalis communis: HG*, KT* – Armeniaca vulgaris: 25 – Prunus domestica: 12, 13, 14, KT* – Frangula alnus: KT* – Quercus robur: 28 – Salix alba: 10, 12, 13 – Salix: KT*.

Tetrops starki CHEVROLAT, 1859

Fraxinus ornus: KT*.

Köszönjük Mészáros Zoltánnak az irodalom összegyűjtésében nyújtott értékes segítségét.

IRODALOM

1. AMBRUSZ, P. (1955): A lucernacincér (*Plagionotus floralis* PALL.) – Növénytermelés 4(2): 187-189.
2. AMBRUSZ, P. (1965):
3. BALÁS, G. (1966): Kertészeti növények állati kártevői. (2. átdolgozott, bővített kiadás) – Budapest, Mezőgazdasági Kiadó 1-527.
4. BALÁS, G., SÁRINGER, GY., (1982): Cincérfélék-Cerambycidae. in: BALÁS, G., SÁRINGER, GY. (szerk) Kertészeti kártevők, 2. kiadás, Akadémiai Kiadó, Budapest 466-470.
5. BARANYOVITS, F. (1937): Kártevő Cincér a gyümölcsösben – Növényvédelem 13 197.
6. BARANYOVITS, F. (1944): A lucerna egy új kártevője *Clytus* (= *Plagionotus*) *floralis* PALL. – Növényegészségügyi Évkönyv 2-4: 386-389.
7. DOLINKA, B. (1958): A lencincér (*Phytoecia coerulea* SCOP. Coleoptera, Cerambycidae) új magyar lenkártevő – Növénytermelés 7 (1): 79-84.
8. DOLINKA, B. (1960): Megfigyelések a lencincér (*Phytoecia coerulea* SCOP) magyarországi életmódjához – A növényvédelem időszerű kérdései 2: 40-49.
9. GASKÓ, B. (1979): Adatok a Szeged-körtöltés melletti erdőszáv *Cerambycida*-faunájához – A Móra Ferenc Múzeum évkönyve 1978-79/1: 425-453.

10. GASKÓ, B. (1982): Cerambycid beetle developing on the willow, *Salix alba* in Körtvélyes – Tiscia (Szeged) Vol. 17: 143-154.
11. GASKÓ, B. (1983): A gerinctelen állatok természetvédelméről – Múzeumi kutatások Csongrád megyében 121-131.
12. GASKÓ, B. (1989): A Maros-völgy bogár életközösségeinek kutatása. Cerambycida vizsgálati eredmények 1989-ben. Kézirat.
13. GASKÓ, B. (in press): Csongrád megye természetvédelme 2. Javaslat Vetyehát védelmére – A Móra Ferenc Múzeum évkönyve.
14. GYÓRFI, J. (1939): Adatok a fürkészarazsak erdészeti jelentőségéhez – Erdészeti Kísérletek 49: 117-235.
15. GYÓRFI, J. (1944): Sopron környékének cincérféléi – A "Soproni Szemle" kiadványai 8(2): 74-96.
16. GYÓRFI, J. (1957): Cerambycidae – Cincér-félék – in: Erdészeti rovartan. Budapest, Akadémiai Kiadó, 220-234.
17. GYÓRFI, J. (1962): Nyárfakárosító cincérek – Állattani Közlemények 49 (1-4): 51-54.
18. HEGYESSY, G. (1992): Az Alpokalja cincérei I. – Savaria, A Vas Megyei Múzeumok Értesítője 20 (2): 75-121.
19. HEGYESSY, G., KOVÁCS, T. (in press): Az Őrség cincérfaunája (Coleoptera, Cerambycidae) – Az Őrség természeti képe
20. HORVÁTH, Z. (1986): Adatok a napraforgón károsító *Agapanthia dahli* RICHT. (Col., Cerambycidae) biológiájához – Növényvédelem 22 (5): 205-208.
21. KOVÁCS, T. (1989): A *Phytoecia scutellata* FABR. tápnövénye és életmódja (Coleoptera, Cerambycidae) – Fol. Hist.-nat. Mus. Matr. 14: 125-127.
22. KOVÁCS, T. (1993): Kisterenye és környéke cincérfaunája (Coleoptera, Cerambycidae) – Fol. Hist.-nat. Mus. Matr. 18: 49-68.
23. KOVÁCS, T. (1994): A Mátra Múzeum bogárgyűjteménye, Cerambycidae (Coleoptera) – Fol. Hist.-nat. Mus. Matr. 19: 137-164.
24. KOVÁCS, T. (1995): Data to the long-horned beetle fauna of Szigetköz, Mosonisíkság and Észak-Hanság (Hungary) (Coleoptera, Cerambycidae) – Folia ent. hung. 56: 57-67.
25. KOVÁCS, T., id. KOVÁCS, T. (in press): Két év eredményei Kisterenye és környéke cincérfaunájának vizsgálatában (Coleoptera, Cerambycidae) – Fol. Hist.-nat. Mus. Matr. 20: 163-173.
26. KOVÁCS, T., HEGYESSY, G. (1989): A *Necydalis major* L. új magyarországi lelőhelye, adatok életmódjához (Coleoptera, Cerambycidae) – Fol. Hist.-nat. Mus. Matr. 14: 129-131.
27. KOVÁCS, T., HEGYESSY, G. (1992): Új és ritka fajok Magyarország cincérfaunájában (Coleoptera, Cerambycidae) – Fol. Hist.-nat. Mus. Matr. 17: 181-188.
28. KOVÁCS, T., HEGYESSY, G., SOLTÉSZ, GY. (in press): Debrecen és környéke cincérfaunája (Coleoptera, Cerambycidae) – Fol. Hist.-nat. Mus. Matr. 20: 175-184.
29. LEHOCZKY, J., REICHART, G. (1968): A szőlő védelme – Budapest, Mezőgazdasági Kiadó, 1-263.
30. MEDVEGY, M. (1979): Az ácsincér (*Ergates faber* L.) a Bakonyban – A Veszprém Megyei Múzeumok Közleményei 14: 264-265.
31. MEDVEGY, M., KOLOSZÁR, A. (1984): Ritka cincérfaj a Bakonyból (Coleoptera: Cerambycidae) – Fol. Mus. Hist.-nat. Bak. 3: 125-126.

32. MEDVEGY, M. (1987): A Bakony cincérei – A Bakony természettudományi kutatásának eredményei, Veszprém 19: 1-104.
33. MEDVEGY, M., SOLTÉSZ, GY., SZOTTER, L., KOLOSZÁR, A. (1981): Egy ritka cincérfaj: a *Saphanus piceus* LAICH. soproni gyűjtése során szerzett tapasztalataink – Savaria, A Vas Megyei Múzeumok Értesítője 15: 51-53.
34. MÉSZÁROS, Z. (1990): Cincérek-Cerambycidae – In: JERMY, T., BALÁZS, K. (Szerk) A növényvédelmi állattan kézikönyve 3/A, Budapest, Akadémiai Kiadó: 215-234.
35. MUSKOVITS, J. (1988): Egy ritka cincérfaj (*Obrium bicolor* KRAATZ) bakonyi lelőhelye – Fol. Mus. Hist-nat. Bak. 7: 71-73.
36. REICHART, G. (1949): Egy ritka kártevő: a margarétacincér kártétele – Növényvédelem (könyvatos) 1 (1): 11-12.
37. REICHART, G. (1950): A *Phytoecia pustulata* SCHRK. (Cerambycidae, Col.) kártétele – Fol. Entomol. Hung. 3: 71-72.
38. REICHART, G. (1969): Új kártevő szőlőinkben – Kertészet és Szőlészet 18 (1): 11.
39. SZALAI, L. (1969): Nálunk is szőlőkártevő az öves háncscincér – Növényvédelem 5 (3): 135-140.
40. SZARUKÁN, I. (1986): A sárgarépát egy cincér (*Phytoecia nigripes* VOET.) károsította 1984-ben – Növényvédelem 22 (11): 525.
41. SZERÉNYI, G. (1983): Adatok a zempléni cincérek cönológiájának ismeretéhez (Coleoptera, Cerambycidae) – Folia ent. hung. 44 (2): 333-336.
42. SZONTAGH, P. (1967): A kis nyárfacincér (*Saperda populnea* L.) hazai életmódja és károsítása – Állattani Közlemények 54 (1-4): 173-179.
43. SZONTAGH, P. (1982): Bockkäfer der Pappeln und Weiden – Folia ent. hung. 43 (1): 175-178.
44. UBRIZSY, G., REICHART, G. (1958): Termesztett növényeink védelme – Budapest, Mezőgazdasági Kiadó, 1-447.

KOVÁCS Tibor
Mátra Múzeum
H-3200 GYÖNGYÖS
Kossuth u. 40

HEGYESSY Gábor
Kazinczy Ferenc Múzeum
H-3980 SÁTORALJAÚJHELY
Dózsa Gy. út 11.